

# Організація психологічної підготовки у Збройних Силах України

У навчально-методичному посібнику викладені теоретичні основи психологічної підготовки, представлений практичний досвід та особливості організації видородової діяльності військ (сил) Збройних Сил України.

Навчально-методичний посібник розроблений у Головному управлінні морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України спільно з Науково-дослідним центром гуманітарних проблем Збройних Сил України, Національною академією сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, за загальною редакцією начальника Головного управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України генерал-майора Клочкова В.В.

Навчально-методичний посібник може бути використаний у практичній роботі командирів підрозділів, офіцерів структур морально-психологічного забезпечення, офіцерів-психологів (психологів), сержантів (старшин) та курсантів (слухачів) вищих військових навчальних закладів як основний методичний матеріал під час підготовки до проведення занять з психологічної підготовки.

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО  
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ГУМАНІТАРНИХ  
ПРОБЛЕМ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

# ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

За загальною редакцією начальника Головного управління  
морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України  
генерал-майора В. КЛОЧКОВА



Видавництво  
«Центр учбової літератури»  
Київ – 2023

УДК 159.96

О-64

*Рекомендовано до друку науковою радою  
Науково-дослідного центру гуманітарних проблем Збройних Сил України  
(протокол № 3 від 27.03.2023)*

**Рецензент:**

**Стасюк В. В.**, доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, професор кафедри морально-психологічного забезпечення військ (сил) Національного університету оборони України імені Івана Черняховського.

**Авторський колектив:**

полковник Немінський І.В., полковник Лесюк О.М., полковник Капінус О.С., полковник Рой О.Б., полковник Олійник В.О., полковник Романишин А.М., капітан 1 рангу Урсул А.О., полковник Весер В.В., полковник Можарівський В.В., підполковник Пшенишнюк Г.О., підполковник Заріцький Т.Б., підполковник Ціпов'яз С.І., майор Бродська Л.А., майор Сидоренко А.В.

**Організація психологічної підготовки у Збройних Силах України:** методичний **О-64** посібник / За редакцією генерал-майора В. Клочкова. — Київ: «Центр учбової літератури», 2023. — 325 с.

**ISBN 978-611-01-2959-6**

У навчально-методичному посібнику викладені теоретичні основи психологічної підготовки, представлений практичний досвід та особливості організації видородової діяльності військ (сил) Збройних Сил України.

Навчально-методичний посібник розроблений у Головному управлінні морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України спільно з Науково-дослідним центром гуманітарних проблем Збройних Сил України, Національною академією сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, за загальною редакцією начальника Головного управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України генерал-майора Клочкова В.В.

Навчально-методичний посібник може бути використаний у практичній роботі командирів підрозділів, офіцерів структур морально-психологічного забезпечення, офіцерів-психологів (психологів), сержантів (старшин) та курсантів (слухачів) вищих військових навчальних закладів як основний методичний матеріал під час підготовки до проведення занять з психологічної підготовки.

ISBN 978-611-01-2959-6

© Науково-дослідний центр гуманітарних проблем Збройних Сил України, 2023.

## **ЗМІСТ**

---

Перелік умовних скорочень .....	7	
Передмова .....	8	
Вступ .....	9	
<b>Розділ 1</b>	<b>Загальні положення щодо організації психологічної підготовки у збройних силах України .....</b>	<b>11</b>
1.1.	Сутність та зміст психологічної підготовки особового складу .....	11
1.2.	Мета психологічної підготовки особового складу .....	13
1.3.	Принципи та завдання психологічної підготовки особового складу .....	16
1.4.	Види психологічної підготовки особового складу .....	18
1.5.	Методи психологічної підготовки особового складу .....	21
1.6.	Форми психологічної підготовки особового складу .....	28
1.7.	Прийоми і засоби психологічної підготовки особового складу .....	29
1.8.	Способи моделювання психологічних чинників бою .....	31
1.9.	Навчально-матеріальна база для проведення занять з психологічної підготовки.....	36
<b>Розділ 2</b>	<b>Загальні положення щодо керівництва, планування та організації психологічної підготовки.....</b>	<b>37</b>
2.1.	Керівництво психологічною підготовкою особового складу .....	37
2.2.	Планування психологічної підготовки особового складу ..	38
2.3.	Організація психологічної підготовки в органах військового управління, військових частинах, військових навчальних закладах, установах та організаціях Збройних Сил України .....	38
2.4.	Заходи безпеки під час проведення занять (навчань) з психологічної підготовки особового складу .....	56
<b>Розділ 3</b>	<b>Організація психологічної підготовки під час занять з бойової підготовки .....</b>	<b>58</b>
3.1.	Психологічна підготовка особового складу під час тактичних (тактико-спеціальних) навчань .....	58
3.2.	Психологічна підготовка особового складу на заняттях...	67
3.2.1.	Вогнева підготовка .....	67
3.2.2.	Технічна підготовка .....	71
3.2.3.	Розвідувальна підготовка .....	73
3.2.4.	Інженерна підготовка .....	77
3.2.5.	Тактична медицина .....	81

3.3.	Психологічна підготовка особового складу під час підготовки з радіаційного, хімічного, біологічного захисту.	83
3.4.	Психологічна підготовка особового складу під час водіння бойових машин.....	85
3.5.	Психологічна підготовка особового складу під час підготовки зі зв'язку .....	87
3.6.	Психологічна підготовка особового складу до захисту від звичайних засобів ураження (запалюючих речовин) .....	89
3.7.	Психологічна підготовка особового складу до захисту від ракетних, авіаційних ударів та високоточної зброї .....	91
Розділ 4	Особливості організації психологічної підготовки особового складу підрозділів видів (родів) військ (сил) ....	93
4.1.	Особливості організації психологічної підготовки особового складу підрозділів видів (родів) військ (сил) ...	93
4.1.1.	Сухопутних військ.....	93
4.1.2.	Повітряних Сил .....	101
4.1.3.	Військово-Морських Сил .....	110
4.2.	Особливості організації психологічної підготовки особового складу підрозділів родів військ (сил) .....	119
4.2.1.	Десантно-штурмових військ .....	119
4.2.2.	Сил спеціальних операцій .....	124
4.2.3.	Сил логістики .....	129
4.2.4.	Сил підтримки .....	130
4.2.5.	Військ зв'язку та кібербезпеки .....	137
4.2.6.	Медичних сил .....	140
Розділ 5	Саморегуляція та формування стресостійкості військовослужбовців .....	144
5.1.	Саморегуляція поведінки військовослужбовця при підготовці та веденні бойових дій .....	153
5.2.	Антистресова підготовка особового складу до бойових дій .....	156
5.2.1.	Процедура надання першої психологічної допомоги (самопомоги) .....	164
5.2.2.	Метод керованої психофізіологічної саморегуляції, синхрогімнастика "Ключ" Хасая Алієва .....	168
5.2.3.	Техніка нормалізації дихання та масажування активних точок .....	171
5.2.4.	Загальні правила надання психологічної допомоги побратиму .....	173
5.2.5.	Пам'ятка для військовослужбовців у зоні бойових дій та в період відновлення .....	174
Глосарій .....		176

Список використаної літератури (джерел) .....	181
Додатки .....	183
Додаток А Витяг з програми ТП 7-00(03).01 базової загальновійськової підготовки (для підготовки мобілізаційних ресурсів .....	183
Додаток А.1 Довідковий матеріал до теми 1. Прийоми психічної саморегуляції. Перша психологічна допомога та самопомога .....	184
Додаток А.2 Умови та порядок дій на ділянках спеціальної смуги перешкод .....	213
Додаток А.3 Додаток А.3. Алгоритм дій керівника та військовослужбовців при проведенні практичного заняття "Формування психологічної впевненості військовослужбовців у своїх діях щодо знищення бронетанкової техніки противника" .....	247
Додаток А.4 Схема вразливих місць броньованої техніки .....	249
Додаток А.5 Алгоритм дій керівника та військовослужбовців при проведенні практичного заняття "Психологічне подолання танкобоязні військовослужбовців під час обкати броньованою технікою" .....	250
Додаток А.6 Алгоритм дій керівника та військовослужбовців при проведенні практичного заняття "Психологічне налаштування особового складу підрозділу на виживання в умовах застосування противником ракетно-артилерійського озброєння" .....	254
Додаток А.7 Схема обладнання підготовленої ділянки для психологічного налаштування особового складу підрозділу на виживання в умовах застосування противником ракетно-артилерійського озброєння .....	257
Додаток А.8 Рекомендації з формування і підтримки у військовослужбовців стану психологічної готовності до активних дій під час та після артилерійського обстрілу ....	257
Додаток А.9 Імітаційні засоби, які застосовуються під час занять з психологічної підготовки згідно Програми базової загальновійськової підготовки ТП 7-00(03).01.....	258
Додаток А.10 Тактична обстановка (легенда заняття) .....	264
Додаток А.11 Промова переможця .....	267
Додаток А.12 Клятва військовослужбовця десантно-штурмових військ Збройних Сил України.....	268
Додаток А.13 Клятва морського піхотинця.....	269
Додаток Б Витяг з програми ТП 7-01(40).03 суміщеного курсу	

	підготовки командирів відділень для механізованих, мотопіхотних, гірсько-штурмових, десантно-штурмових, аеромобільних, повітряно-десантних підрозділів та підрозділів морської піхоти .....	270
Додаток Б.1	Алгоритм дій керівника та військовослужбовців при проведенні заняття “Психологічне налаштування особового складу перед виконанням завдання” .....	293
Додаток Б.2	Алгоритм дій командира відділення (екіпажу, розрахунку) по попередженню негативного впливу страху смерті військовослужбовців під час бойових дій .....	295
Додаток В	Типова схема навчально-тренувального комплексу (НТК)	297
Додаток В.1	Типові елементи навчально-тренувального комплексу ....	298
Додаток Г	Типова схема класу психологічної підготовки .....	307
Додаток Д	Методика оцінювання психологічної готовності військовослужбовців .....	308
Додаток Д.1	Картка оцінювання військовослужбовців під час проходження маршруту навчально-тренувального комплексу психологічної підготовки .....	310
Додаток Д.2	Варіант підсумкового письмового контролю військовослужбовців за проведеними темами СТІ 000А.22 .....	313
Додаток Д.3	Варіант опитувальника щодо готовності військовослужбовців до виконання бойових завдань .....	316
Додаток Д.4	Методика оцінки рівня психологічної стійкості військовослужбовців .....	318
Додаток Е	Поведінка військовослужбовця під впливом стресу .....	324
Для заміток	.....	325

## ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

---

АГД	– аналіз проведених дій
ВП	– військова навчально-методична публікації
ВВНЗ	– вищий військовий навчальний заклад
ДМ	– довідковий матеріал
ДРГ	– диверсійно-розвідувальна група
ЗМУ	– зброя масового ураження
ЗС України	– Збройні Сили України
КСВ	– командування Сухопутних військ
МПЗ	– морально-психологічне забезпечення
МПС	– морально-психологічний стан
ППсД	– перша психологічна допомога
ПЗ	– психологічне забезпечення
ПП	– психологічна підготовка
ПТСР	– посттравматичний стресовий розлад
ССО	– Сили спеціальних операцій
НАТО (НАТО)	– Організація Північноатлантичного договору (North Atlantic Treaty Organization)
СОПТ	– ситуативно-образне психорегулююче тренування
СТІ	– стандарт індивідуальної підготовки
СТК	– стандарт колективної підготовки
ТКП	– тактична публікація

## **ПЕРЕДМОВА**

---

У навчально-методичному посібнику викладено сучасні теоретичні основи психологічної підготовки, практичний досвід щодо організації психологічної підготовки в арміях провідних країн світу, а також особливості організації психологічної підготовки видородової діяльності військ (сил) Збройних Сил України.

Навчально-методичний посібник розроблений у Головному управлінні морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України спільно з Науково-дослідним центром гуманітарних проблем Збройних Сил України, Національною академією сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, за загальною редакцією начальника Головного управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України генерал-майора Клочкова В.В.

Навчально-методичний посібник може бути використаний у практичній роботі командирів підрозділів, офіцерів структур морально-психологічного забезпечення, офіцерів-психологів (психологів), сержантів (старшин) та курсантів (слухачів) вищих військових навчальних закладів як основний методичний матеріал під час підготовки до проведення занять з психологічної підготовки.

## ВСТУП

---

Беззаперечно, провідна роль на війні належить солдатів. Його бойовий настрій, поведінка та ставлення до військового обов'язку є вкрай важливими аспектами. Військовослужбовці повинні свідомо підходити до власної підготовки, формувати психологічну стійкість, вміння та навички ведення бойових дій у складних умовах обстановки.

Особливості дій під час бою, зокрема під час інтенсивного обстрілу противника та за відсутності відпочинку, – це суворе випробування фізичних і психічних сил військовослужбовця, його здатності активно протистояти дії екстремальних, вкрай несприятливих для життя, чинників, зберігати волю і рішучість задля виконання поставленого йому бойового завдання. Водночас, у військовослужбовців протиборчих сторін спостерігається запекле протистояння цілей, мотивів, переконань, настроїв, волі та думок. Тому лише психологічно готовий та психологічно стійкий до бойових дій особовий склад здатен витримувати специфічні психологічні впливи в умовах стресу та високоєфективно виконувати поставлені службово-бойові завдання.

У навчально-методичному посібнику викладено особливості організації психологічної підготовки особового складу командувань, військових частин та підрозділів військ (сил) та відповідних заходів, спрямованих на формування у військовослужбовців та військових колективів необхідних знань, умінь та навичок, які забезпечують їх психологічну готовність до організованих, активних та ефективних дій на полі бою, стійкість до дії бойових стрес-чинників.

Основою формування психологічної стійкості та психологічної готовності особового складу, що забезпечує високий рівень стресостійкості та дозволяє зберігати боєздатність військовослужбовців (підрозділів) в умовах дії психотравмуючих чинників сучасного бою є психологічна підготовка.

Лише через усвідомлення командирами підрозділів значення людського фактору для досягнення перемоги, постійного виконання особовим складом відповідних вправ на покращення комунікації в підрозділі, саморегуляції, надання першої психологічної допомоги, через їх системне повторення на всіх практичних заняттях з бойової підготовки особового складу можливе формування психологічної готовності до виконання завдань за призначенням.

Актуальність видання характеризує поєднання єдиних підходів до порядку роботи командира щодо здійснення психологічної підготовки особового складу під час проведення практичних занять в системі бойової підготовки. Адаже навчальний курс з психологічної підготовки організовується командирами підрозділів та проводиться офіцерами-інструкторами з психологічної підготовки, офіцерами-психологами (психологами) та офіцерами структур морально-психологічного

забезпечення, які мають необхідний рівень методичної та фахової підготовки. А вправи за темами з психологічної підготовки, що розглядаються в комплексі з основними предметами навчання, організовуються та проводяться командирами підрозділів, офіцерами структур морально-психологічного забезпечення та підготовленими сержантами (майстер-сержантами).

## **РОЗДІЛ 1.**

# **ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ**

## **1.1. СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ**

Морально-психологічний стан особового складу, його здатності переносити фізичні та психічні навантаження на межі ресурсу власного організму, здатність долати страх у бою та зберігати волю до перемоги – домінуючі характеристики сучасного бою. Як свідчать численні дослідження та досвід бойових дій, противник намагається активно впливати на моральні та психологічні якості військовослужбовців, їхній психофізичний стан, настрій та бойову активність підрозділу, що є основним чинником наявності численних психогенних втрат.

Від того, у якій із протидіючих сторін моральні та психологічні установки будуть краще сформовані та адекватно відповідатимуть вимогам сучасного бою, значною мірою буде залежати її перемога – результат бою. Все це робить актуальною та практично ваговою діяльність командирів, офіцерів структур морально-психологічного забезпечення, штабів щодо організації психологічної підготовки до бойових дій – подолання особовим складом негативного впливу бойових стрес-чинників. Тому нині актуальним постає питання не лише врахування морального чиннику, але й якісної та ґрунтовної методики психологічної підготовки військовослужбовців до бойових дій з урахуванням досвіду ведення російсько-української війни та стандартів підготовки НАТО.

До пріоритетних завдань з питань організації морально-психологічного забезпечення діяльності частин у надзвичайних (екстремальних) ситуаціях належить: організація заходів психологічної підготовки, психологічної допомоги та психологічної реабілітації військовослужбовців.

Одним із основних завдань морально-психологічного забезпечення підготовки до участі у бойових діях є організація проведення психологічної підготовки особового складу до участі у збройному конфлікті, війні.

**Психологічна підготовка особового складу** – цілісний і організований процес формування у військовослужбовців психологічної стійкості і психологічної готовності до дій у бою, у складних і небезпечних умовах, в обстановці, що різко змінюється, під час тривалої нервово-психічної напруги, подолання труднощів, пов'язаних із виконанням військового обов'язку у мирний і воєнний час.

*Психологічна підготовка є напрямком психологічного*

забезпечення, реалізується шляхом формування у військовослужбовців відповідних знань, умінь, навичок, спроможностей, згуртованості військових колективів, які забезпечують їх психологічну готовність до організованих, ініціативних та активних дій в бою (операції), стійкість до бойових стрес-чинників і негативних психологічних чинників.

Сутністю психологічної підготовки є формування психологічної готовності і стійкості; перетворення чинників бою в знайомі, звичні, очікувані (адаптування); оволодіння військовослужбовцями необхідними знаннями у подоланні психологічних навантажень; розвиток у особового складу здатності швидко перебудуватись відповідно до обставин.



Схема 1.1. Система психологічної підготовки у Збройних Силах України.

За змістом психологічна підготовка є системою заходів, спрямованих на завчасне формування у військовослужбовців і військових колективах стійких психічних якостей, необхідних для виконання завдань військово-професійної діяльності і здійснюється на етапі організації підготовки військовослужбовців, військових частин до бойових дій (виконання завдань за призначенням) (схема 1.)

Об'єктом психологічної підготовки є військовослужбовець (свідомість), військові колективи (суспільна свідомість).

Суб'єктом психологічної підготовки є командири (начальники), офіцери морально-психологічного забезпечення, офіцери-психологи (психологи), викладацький (інструкторський) склад навчальних закладів (підрозділів, центрів, циклових комісій).

## 1.2. МЕТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ

Метою психологічної підготовки є формування в особового складу психологічної стійкості та психологічної готовності його до бою (виконання завдань за призначенням) (схема 1.2.).

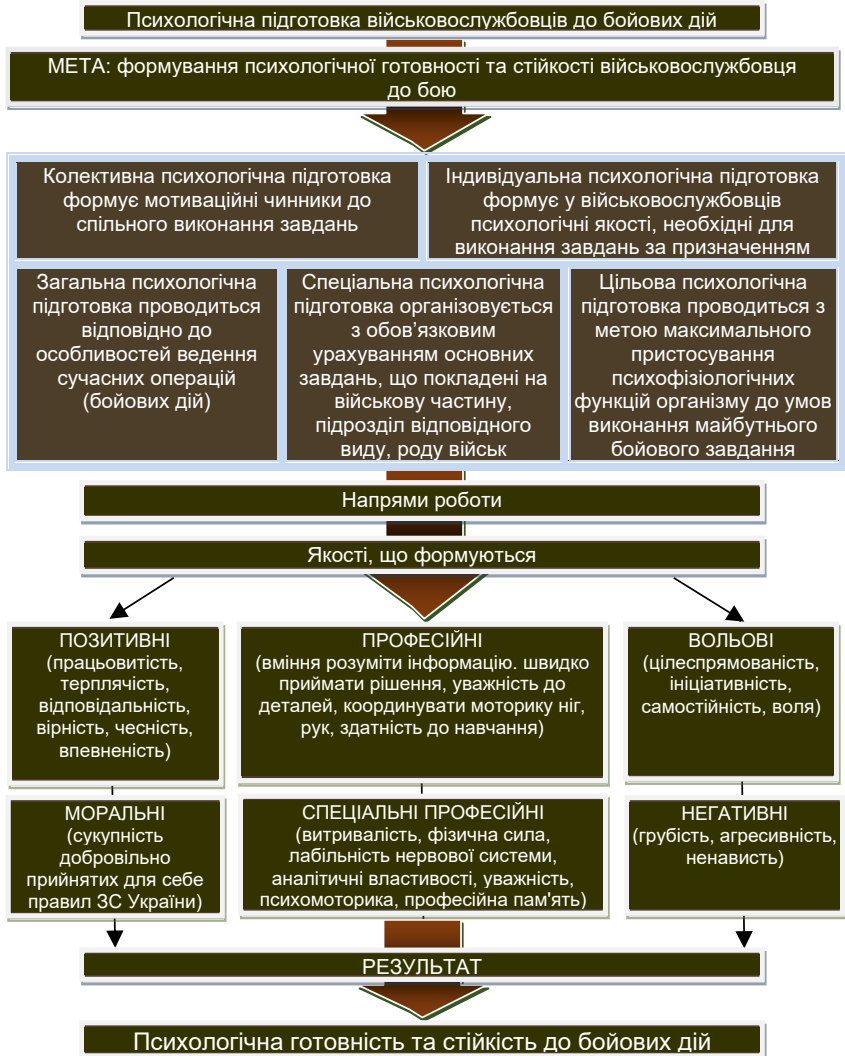


Схема 1.2. Організація психологічної підготовки у Збройних Силах України.

Формування у військовослужбовців психологічної стійкості та готовності до психотравмуючих чинників сучасних бойових дій є одним з основних завдань психологічної підготовки особового складу. Професія військового належить до категорії стресогенних. Навіть у повсякденній діяльності існує чимало стресорів, які можуть зумовлювати виникнення негативних психічних станів. Завчасно (до початку бойових дій) у особового складу формується психологічна стійкість.

**Психологічна стійкість** – здатність особи підтримувати необхідний рівень психологічної готовності протягом визначеного часу у конкретних умовах обстановки та швидко відновлювати свій психоемоційний стан після екстремальних (кризових) ситуацій.

Зміст психологічних якостей, що формуються, тісно пов'язаний із характером тих труднощів, які долають у ході виконання бойового завдання.



Ці якості, які складають психологічну стійкість, досягаються моделюванням у ході бойової підготовки умов майбутньої бойової діяльності, які можуть мати місце у бойовій діяльності, вони характеризують ступінь теоретичної ознайомленості військовослужбовця і його практичну підготовленість до подолання різних стрес-чинників бойових ситуацій. Вона свідчить про його психологічну підготовленість до бойових дій, до першого бойового завдання.

Здатність військовослужбовця виконати своє завдання так, як він уміє (виявити бойову майстерність), залежить, перш за все, від внутрішніх чинників: переконань людини; її здатності ефективно діяти в ситуаціях небезпеки, раптовості, невизначеності, дефіциту часу;

емоційного стану військовослужбовця на даний момент часу; стану його здоров'я тощо. Сукупність всіх цих чинників отримала назву "психологічна готовність".

*Психологічна готовність* військовослужбовця до бою – один із основних компонентів готовності підрозділу до негайних бойових дій. Вона включає в себе, по-перше, усвідомлення військовослужбовцем відповідальності за долю Батьківщини, рідних, близьких; упевненість у собі, своїх товаришах, бойовій техніці і зброї, по-друге, бажання боротьби, прагнення випробувати себе, подолати свої слабкості, добитися перемоги над противником.

**Психологічна готовність** – це взаємопов'язана система мотиваційних чинників, вольових ресурсів, а також професійної компетенції і витривалості особового складу, що забезпечує реалізацію ним поставлених завдань.

Основними ознаками психологічної готовності військовослужбовця до бою є: відсутність метушливості або замкнутості, обачлива, рівна поведінка; чітке, безпомилкове виконання наказів і команд; нормальний фізіологічний стан (частота пульсу, дихання, колір обличчя тощо).

*Виділяють три рівні стану психологічної готовності до бою: низький, середній і високий.*

*Низький рівень* виявляється в тому, що військовослужбовець не впевнений в собі, у нього відсутнє прагнення до протиборства, він нерішучий, зайве метушливий або замкнутий, припускається помилок під час виконання простих команд.

*Для середнього рівня* характерне поєднання упевненості в собі і



інших з недостатнім прагненням до протиборства і рішучих дій. Військовослужбовець припускається незначних помилок під час виконання команд, його фізіологічний стан близький до норми.

*Високий рівень* відрізняють бажання боротьби, відсутність сумнівів, прагнення випробувати себе, добитися перемоги над противником. На такому рівні психологічної готовності військовослужбовець довго перебувати не може. Спрацьовують захисні механізми психіки людини.

### 1.3. ПРИНЦИПИ ТА ЗАВДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ

Відповідно до Інструкції з організації психологічної підготовки у Збройних Силах України, затвердженої наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від 23.10.2020 № 173, психологічна підготовка ґрунтується на принципах:

відповідності цілей і змісту навчання переліку конкретних завдань; патріотичної спрямованості, формування негативних установок до противника;

наукової обґрунтованості процесу психологічної підготовки; використання в ході підготовки особового складу елементів психологічного моделювання з метою максимального наближення умов навчання до реальної бойової обстановки, що передбачає включення елементів ризику та небезпеки під час виконання завдань та забезпечити прояв необхідних психічних станів військовослужбовців;

використання стандартів психологічної підготовки:



• військовий стандарт STI 000Г(В).58А Смуга реакцій лідера (Курс лідерства), затверджений начальником Головного управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України від 18.11.2019 № 140;

• військовий стандарт STI 101А.26В Спеціальна підготовка (фахова підготовка), затверджений начальником Головного управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України від 04.12.2019 № 148;

• військовий стандарт STI 000Г.22Л Психологічна підготовка (навчальний курс), затверджений Центром

оперативних стандартів і методики підготовки Збройних Сил України спільно з Головним управлінням морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України від 10.01.2019 № 8;

- військовий стандарт СТІ 000А.22А Психологічна підготовка (система індивідуальної підготовки), затверджений начальником Головного управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України від 21.03.2019 № 39;

- військовий стандарт СТІ 000Г.22К.(И) Психологічна підготовка (навчальний курс), затверджений Головним управлінням морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України від 20.08.2022 № 64;

- військовий стандарт СТІ 000Г.22Л.02 Психологічна підготовка, (навчальний курс), затверджений Головним управлінням морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України від 07.09.2022 № 72; максимального наближення умов навчання до обстановки реальних бойових дій, натуралізації у створенні бойових умов;

системного використання різних форм і методів психологічної підготовки для формування у військовослужбовців визначених фахових здібностей за стандартами підготовки для виконання обов'язків за посадою;

врахування у процесі психологічної підготовки особливостей загальної та ситуативної (індивідуальної) психологічної готовності військовослужбовців;

персонального підходу до кожного із тих, хто навчається, під час підготовки та проведення занять, розвитку його спроможностей творчо мислити і працювати самостійно;

безпеки дій особового складу.

*Основними напрямками психологічної підготовки є:*

формування мотиваційних основ бойової діяльності військовослужбовців;

інформування особового складу про навчально-бойові завдання, способи і прийоми їх розв'язання;

залучення особового складу до активних практичних дій у процесі бойової підготовки в умовах, близьких до реального бою.

*Основними завданнями психологічної підготовки визначено:*

формування у військовослужбовців психологічної готовності та стійкості до психотравмуючих чинників сучасних бойових дій;

створення психологічних передумов високої бойової активності особового складу;

формування в особового складу високого бойового духу, психологічної стійкості та набуття фізичної готовності для виконання завдань за призначенням;

підготовка військовослужбовців до виконання бойових завдань;

адаптація військовослужбовців до бойових умов, їх навчання основним способам самозахисту;

формування впевненості особового складу в своїх силах,

можливості виконувати поставлені завдання;

підготовка військовослужбовців до дій в умовах відриву від основних сил;

навчання особового складу методам попередження психотравмування;

набуття навичок у наданні першої психологічної допомоги (самопомоги).

#### 1.4. ВИДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ

**Вид психологічної підготовки** – це визначена сукупність цілей, завдань і засобів їх вирішення в умовах, які склалися.

Залежно від цільових установок та ступеня охоплення особового складу розрізняють колективну та індивідуальну психологічну підготовку, а за рівнями проведення та змістом наповнення – на **загальну, спеціальну та цільову**.

**Колективна психологічна підготовка** призначена формувати і удосконалювати психологічні якості військовослужбовців, необхідні для ефективного виконання спільних дій у складі військових підрозділів, груп, розрахунків.

**Завданнями колективної психологічної підготовки** є формування мотивації військовослужбовців до спільного виконання завдань, необхідних вольових якостей, психологічної сумісності і бойової активності підрозділів.

Виконання завдань колективної психологічної підготовки



## Книги, які можуть вас зацікавити



Діагностика схильності військовослужбовців до ігрової залежності



Психодіагностика лідерських якостей військовослужбовців



Медіапсихологічні ресурси подолання травми війни



Досить боротися – почни перемагати



100 запитань та відповідей про Сили оборони України



Методичні рекомендації з використання соціальних мереж у Збройних Силах України

Перейти до галузі права  
**Військове право**



[Перейти на сайт](#) →